

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі членство по 10 сотяків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо русне ми сердце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудни. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я-
гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише г-а
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від перта. — Оповістки
звичайні приймають ся по півні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
ням“ 40 сот. Подяки і приватні
донесення по 30 сот. від стрічки.

До наших ВП. Передплатників і
Прихильників!

Просимо відновити передплату
— і —
привіднувати нам нових перед-
платників в кругах своїх зна-
— — — — — комих.

Міжнародне положення політичне.

(X) Вісті з балканського бовища так
собі суперечать, що не можна собі ніяким
способом виворити приблизно ясного образу
про тамтешнє положення. Одно лише певне, що
Болгарам сим разом не так легко доведе ся
пеконати Турків і що їх скорий побідний по-
хід з почином другої війни зустрінувся з по-
важними перепонами. Турецкі полководці ви-
несли для себе такі добру науку з поразень
коло Кірккілесе і коло Лілебургас. Турецкі
війська зорганізовано наново і ліпше узброєно,
як перед тим. З бовищ кличів гомонять
вість, котра велить сподівати ся закінчення
мира.

Турецкий відпоручник в Лондоні, Ре-
шид-паша, предложив англійському міністрови
загр. справ питань, чи не можна би знов
розпочати мирових переговорів. Підставою до
тих переговорів мала би бути відповідь Ту-

реччини. Над сею пропозицією Решид-паші
можна би застановити ся, однак можна по-
боювати ся, що Росія, котра викликала дру-
гу балканську війну, не згодила би ся на сю
пропозицію. Балканський союз не був протав-
ний сему, щоби перевести переговори на о-
снові сеї турецької ноти, а то тим більше, бо
Туреччина робила певні вигляди дальших у-
ступок в справі Адрианополя.

А тимчасом Росія так довго „посеред-
ничила“, поки аж виповіджено розем. Тим
бажала она з одного боку ще більше осла-
бити Туреччину, а з другого значнішим
розширенням Болгарії допомогти також Сер-
бії до дальшого збільшення своїх областей.

Амбасадори обговорювали знов ці нові
предлоги Туреччини, але ледво чи дійде до
порозуміння між ними. Ненастання заперечува-
ня про односторонність держав не робить вели-
ких надій в тім напрямі. Про альбанську
справу розповсюджено знов фантастичні ві-
сті. Тридержавне порозуміння неначе забуло
про становище в сій справі тридержавного
союзу. Не знати, як довго ще потриває се
двозначне поступоване в Лондоні.

Борба о Дарданелі.

(Δ) Висуненням бовища над Чаталджею
аж на півострів Галіполі виринуло знов пи-
танє дарданельське, а всі дневники згоджуют-
ся в тім, що тут Росія має свою руку. Оче-
видно намагає ся Росія стілько разів пору-
шувати нею відчинене Дарданельського проли-

ву для своїх кораблів воєнних перевести з під-
могою Болгарів.

Коли би Болгарам справді повело ся ді-
стати Галіполі у свої руки, тоді дарданельське
питанє висунуло би ся знов на перше місце
і було би потреба уложити новий договір,
при котрім Росія домагала би ся з цілою си-
лою, щоби в чорноморську флоту випущено
з в'язниці. З хвилиною, коли би грецькі кораблі
появили ся перед Царгородом, рішила би ся
наконеčno судба Царгорода і усього турецько-
го війська в Тракії.

Сим разом поміч грецької флоту не по-
требувала би бути так значна, бо передовсім
утворені на європейській боці Дарданелів у-
кріплення мусіли би Болгари здобути, а тоді
під охороною болгарських гармат могла би
виплисти чорноморська флота. Овлада цілої
низки фортів, розтягнених на просторі майже
70 кілометрів і не дуже добре охоронених
особливо від сторони сухопутної, не була би
така трудна. Сі укріплення від довшого вже
часу занепадали і доперва в останній хвилі їх
троха поправлено. В тих фортах і укріпленнях
від Егейського моря аж до Маримора устале-
но около 400 гармат, але коли би західне по-
бережє дістало ся в болгарські руки, тоді си-
ла сего уоруження значно би ослабла.

До 1905. року турецьке військо не мало
потрібного числа добре вишколеної фортечної
артилерії, а коли Туреччина хотіла скріпити
свою артилерію по твердинях, Росія підняла
протест проти сего. В минулім році сила ту-
рецької фортечної артилерії незначно збіль-
шилась. Але що в сучасній війні фронт Ча-
талджи був головною підставою оборонною,

отже можна припустити, що оборона Дарда-
нелів фортечною артилерією сим разом буде
доволі слаба.

Що до оборони Дарданелів, а іменню до-
ступу до Царгорода від Середземного моря,
то она складає ся з двох укріплень водного
шляху і третього укріплення на найвузійшій ча-
стині Галіпольського півострова. Сего укріпле-
ня мають стерегти єго оборонці проти прича-
лення флоту з заду, іменню коло лінії Буляр,
о котру тепер веде ся бій. Ся лінія складає
ся з високих батарей, котрі тут велів устави-
ти і відновити теперішній великий везир
Магмуд Шефкет паша в 1912. р. з нагоди ви-
буху війни з Італією.

Тепер набрав значіння давніша рада
славного бельгійського воєнного будівничого
Бріямонда, котрий дораджував понехати лі-
нію Чаталджи, а недалеко Царгороду утвори-
ти перстень фортів, котрий обезпечив би ту-
рецьку столицю на європейській боці а Скутару
на азійській. Однак сеї ради не виконано за-
для високого на се потрібного накладу. Він
дораджував також, Дарданельські укріплення
з заду обезпечити перстеном укріплень, але
й сего не виконано, а тепер се занедбане мо-
же страшно пімстити ся.

Всеж таки Галіполі не знаходиться ся ще в
болгарських руках і буде потреба ще звести
завзяту боротьбу на сім частинім бовищі.
А як довго Болгари не заволодіють Галіполь-
ським півостровом, так довго грецька флота
не може намагати ся до переїзду Дарда-
нелів.

І. Н. Потапенко.

Маленька гра.

(Дальше).

— І так ви після завтра виїдете? —
запитала она після довгого мовчання.

— Так, мені треба їхати за ділами.

— Чому так скоро?

— Я за тиждень приїду з поворотом і
тоді, коли дозволите пересиджу у вас дві
неділь.

— За тиждень? Бог знає, що буде за
тиждень!..

— Що ж такого може бути за тиждень?
Я думаю, що Обриділка буде стояти на дав-
нім таки місці і..

— І все в ній буде йти по давньому? —
додала за нею Надія Александрівна. — Ну,
нічого говорити, гарно ви мені бажаєте!..

— Я від серця бажаю, щоби дещо змі-
нило ся, поспішив Прасов, щоби поправи-
ти ся.

— Однак ми з вами зробили вже три
верста! Погляньте, кетра година!

Прасов поглянув на годинник; було око-
ло одинадцяті.

— Се страшно! — кликнув він — колиж
ми приїдемо домі? Заверніть, будьте ласка-
ві, лодку!

— Ані мені в гадці! — відповіла сьмію-
чи ся, Надія Александрівна — а що струс-
ли? Га?

— Не струсив, а.. згодите ся самі, що
якось ніяково!

— Ха, ха, ха!.. Чи знаєте, як би я бу-
ла способна зрадити мужа!..

— То не вибрали би мене, чи правда?

— Ціком певно.. тому, що ви трус! Не
обидіть ся, прошу, я прецінь жартую!.. А все
таки ми поплинемо вперед!..

І она держала дійсно лодку в давнім
напрямі.

Прасов значно спинив лодку і ледви
двигав веслами. Єго починала брати досада.
Пані, очевидно, починає грати якусь гру. Мо-
же бути, що се проста кокетерія, а може
бути, що тут скрита якась тайна гадка. На
всякий случай він волів би вернути ся
домів.

— Що се, ви залякали ся? — запитала
Надія Александрівна, коли побачила, як він
ліниво гребе.

— Не залякав ся, а хочу вернути до-
мі! — сухо відповів Прасов.

— Добре, я годжу ся, лише пустіть ме-
не до весел. Я озаябла і хочу загірті ся!

Она сіла до весел і Прасов зараз таки
побачив, що єго підійдено. Она гребла осто-
рожно та ледви доторкала ся води веслами.
Лодка майже стояла на місці.

— На що ви се робите? — запитав він
з досадою.

— Так мені подобає ся.

В такий спосіб лише з початком першої
години лодка виїшла у ставок і плавала тихо
попри верби з опущеними на воду галузями.
Коли до містка лишало ся яких тридцять
кроків, Надія Александрівна несподівано од-
ним веслом завернула лодку і кількома ско-
рими та сильними рухами відбила її в напра-
мі до середини ставка. Се зробила так скоро
і зручно, що Прасов не міг кермою нічого
вдіяти.

— Ви ще не бачили Обриділки з тої
сторони; глядіть!.. — сказала она і положила
оба весла в лодку. — Я не розумію, чого ви
трусите? Здає ся, що годі бути більше без
заміту, як я з вами!..

Саме в ту хвилину роздав ся з берега го-
лос, що повторив ся кілька разів:

— Надю, Николаю Сергєєвичу!

— Ага, гм!.. Мовчіть, прошу!.. Не від-
зивайте ся!

Прасов вже отворив уста, щоби відпові-
сти, але зневоленний був обмежити ся на тім,
що здвигнув плечами. Єго остаточно взяла
досада.

— На що се? Не розумію! — тихо, але
з явним протестом, сказав він.

— А що, коли я заставляю вас плавати
цілу ніч до рана? га? Що ви на се ска-
жете?

І сьміх, сим разом знов нервовий проніс
ся по воді на всі сторони. І загалом она на-
раз змінилась, ще спокій в погляді і движен-
нях, в лиці явила ся напружена тривога, го-
лос який істерично задрожав.

— Що йіи тепер починає ся дійсне
плавання, говорила она гримом, — погляньте,
як гарно свіять зьвізди! А бачите он там
червоний берег? Хотите, поплинемо туди?
Ах, я була би готова плисти без кінця, хоть
би в саме море!..

Серед глибокої тишини, кожде її слово,
сказане дзвінким і нарочно сильним голосом
чути було на березі. Петро Алексєєвич не ві-
рив своїм ушам. Чи се справді говорить Надія,
єго жінка і до кого? До чоловіка, якого ба-
чить вперше? Але він все таки ще прислухо-
вався, бо хотів почути відповідь Прасова.
Він повинен що небудь відповісти, а єму одно
слово вистане.

Але Прасов дав собі слово завзято мов-
чати. Досада за те, що ним, очевидно, бав-
лять ся, хоть він не розумів зміслу сеї гри,
спонукала єго бути невідповідним з дамою, що
цілком протирічило єго обичаям.

— Панство, вам пора домі! крикнув
до них Петро Алексєєвич роздраженим го-
лосом.

— Ми зараз причалимо! поспішно від-
повів Прасов.

— Ах, трус, трус! тихо говорила єму На-
дія Александрівна, і немовби не замчала

Печі, кухні нафлеві нові ставить а старі реперує Михайло Залідей, концес. майстер кафлярский

— — — скоро і по найдешевших цінах — — —

Львів, ул. Городецька ч. 10.

Перша Італійська ВІНАРНЯ

єствуюча від 15 літ

у Львові, ул. Домініканська ч. 7.

поручає: вина італійські, горішно-тирольські, дальматинські, французькі, старі токайські в найліпшій якості і по найдешев-
ших цінах. Смачна кухня домова під власним зарядом. Зимні і гарячі перекуски, щоденно свіжі. Гаряче вино в кождім
часі.

Заряд винарні:

ф. Козьол.

Допись з Сяніччини.

(„Йорданське свято“, наша несповість, праця над робітництвом, справа Давида, „Різар-сик — чи Качоровський“, три президенти: „Вістка“, „Неман“ і „Поїнкаре, справа дру-гої катеґорії, закінчене!)

Розпочались „Новий Рік“ перед сві-том, святом „Богоявлення“.

Що правда, і всім уже нині в смак на-ші хотять би найбільше торжественні свята. Православні з одної сторони, а безвірство з другої сторони так вили ся в наш організм, що абстиненція як „православних“, так і „безрелігійних“ вже нині зівсім природна.

Наші домеродні „ефіяліта“ від свята зівсім усунули ся. Хор гімназичний, який в їх руках знаходив ся, десь щез, як би в Сяноці не було. Чи може знов усунули ся на другий кінець міста, щоби й не чути, як му-зика заігнотує: „Боже буди“? Та лишім їх в спокою, а звернім очі радше на міщанство і робітництво, чи оно дописало. Де там, ще би чого не стало. Польщене у перших, а „ін-тернаціоналка“ у других прибрала так за-страшаючі розміри, що як одні, так і другі вже для нас так як би затрачені.

Чия се вина — не буду входити.

Но годі не остеречи тих людей, що пря-мо з ними стикають ся, щоби праці не заси-пляли, що ще могло би ся виратувати, рату-вати. Не кидати так на поталу все, що ко-лись до нас належало!

Є у нас у більшій частині загалу якась непевність, якась боязливість у висказуваню своїх думок і дуже часто графляє ся, що правдивий на поважнім становищі інтелігент, буде годинами прислухувати ся „выводам“ простого робітника і не відважиться призна-ти ся ему, що з його думками не годять ся, та напровадити его на справді правдиву доро-гу, корисну для нашої церкви і нашої народ-ности.

Деколи йдемо ще далше. Хоть і як приміром погляди нашого низшого культу-рою і інтелігентсько брата не годять ся з на-шими і їм навіть не відповідають — старає ся н. пр. молодий священик зілляти ся у публічний мові з мовою свого попередника безглядного соціаліста і „з приємністю“ за-значає, що они оба якось страшно гладко зі-собою годять ся і гармонізують, бо сходять ся у якийсь чистий, великий, безграничний правді.

Ну, ну. Ефект хвилиний великий, попу-лярність росте, але чи совісно се утримувати низшого брата в його хибних, звихнених по-глядах, а не справити на правдиву дорогу — не треба і відповіді!

Відти то і ради наші не то не збільша-ють ся, але ще й пустіють. Низшим верствам, особливо з робітничих кругів, тяжко нині визбути ся тих фалшивих ключів, яких они тут налікали ся від Вітиків, Ліберманів, Ме-ленів і иншого рода „опікунів“! Но, й чи ди-вувати ся, що справа йде так, а не инакше? Хто зна, як ті самі люди привитали би за якийсь час хотять би й „пів-бога“ Дашинь-екого із Кракова, наколи би свої над ними

подражнення, яке пробивало ся в голосі її му-жа та якось з перервами підсміхувала ся.

Лодка плила вже до берега. Ось і місток, на яким стояв Петро Алексієвич з заложеними за плечі руками.

Лодка підійшла до містка. Перший ви-шов Прасов. Обридлов перепустив его мовчки, немов би не завважав его. Вслід за ним ви-шла і Надія Александрівна та не кажучи ані слова, пішла містком донна. Петро Алексієвич нагнув ся і почав привязувати лодку. Прасов постояв з мінуту, причім почував себе ніяко-во. Він хотів було заговорити з приятелем, але якось язик не повернув ся. До такої степені демонстративно-незвичайним було мовчане Петра Алексієвича.

„Чорт знає, що таке! подумав він біше-но — міг би хто подумати, що я в чім не-будь винен! Не можу терпіти такого глупого положення!“

І, виждавши, коли Надія Александрівна скрила ся і кроки її замовкли, він також пі-шов до містка, зійшов на берег і зараз по-вернув до свого мешканця.

(Дальше буде).

попрацювали і їм чесно і правдиво очі отво-рили!

А нагода є, лише добре її використати. Завдяки невсипущій праці около „Читальні Просвіти“ в Сяноці, секретара суду п. Шу-лакевича, запроваджено у нас цілий ряд що-недільних відчитів, котрих цілї і задача низ-шого брата освідомляти і образувати.

Чиж не вдячне поле прелеґентів, сю на-году використати і відчитати уложити відпові-дно до часу, настрою і слухачів?

Думаю, що ніхто не заперечить.

І багато більше користи принесли би, думаю, відчитати в роді: „Чим для нас і нашо-го розвитку наша Церква“, „Ми а Поляки“, „Ми а Москалі“, „Соціалісти в правдивім світі“, і т. д., як: „Розвій драми в Европі“, або щось подібного.

Може не прийдуть? Або бучу зроблять? та з „Просвіти“ усунуть ся.

Ні сего не буде. Треба заздалегідь за-значити, що робітництво се, яке нині гуртує ся около п. Давида, не те саме, яке було за-часів „Сороневича“. Факт сам, що враз зі-своїм провідником взяло участь у „поході“ „styczniowej“ річницї — годі брати „трагі-чно“ і сейчас осуджувати.

Не з поверхових річий осуджую, але дивлю ся і в серце. І не треба забувати, що в нинішніх так тяжких для нас часах не лише сам урядник „зв'язаний“ і „смутий“, але сто-раз гірше робітник! Чи не дивувати ся нам радше, що при всякого рода преснях і поку-сах весь загал їх не винародовив ся і не зла-тинив ся?

Факт хотів би отсеї, що бачу що неді-лі п. Давида враз з іншими в церкві в набо-жній молитві, дає найлучшу заповість, і дав би радше Бог, щоби інші „висші“, по різних наших торгових інституціях заняті, взяли со-бі примір з них і Церкви не цурали ся.

(Конець буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привиди-вати нам нових передилатників в кругах сво-їх знайомих.

Війна на Балкані.

Загальне воєнне положення.

Острілюване Адрианополя триває даль-ше. Випади Турків відперто — як впевняють Болгари — з великими втратами, які вино-сять поверх 1.000 людей. Під Чаталджою і Буляіром стан справи незмінний. Ціле побе-реже моря Мармара від Сіліврі до Буляіру є в руках Болгарів. Болгарське військо енергічно укріплює ся.

Урядова турецька депеша з дня 12. с. м. доносить: Вчора перед полуднем виконав во-рог напад від сходу на місцевину Марлеп. Борба розвинула ся на цілу лінію, але не привнесла ніякої зміни положення. Острілюване Адрианополя триває далше, але є о много слабше.

Оноді прибуло під Адрианополь сербське військо і розложило ся табо ом між Марашом а західним крилом болгарської армії. Оноді пе-реплила грецька флотя через канал біля о-строва Гальдаро і вислала два торпедовці до Тенедос. Біля Буляіру і Чаталджі положення не прояснене.

На лінії Чаталджі.

З добре поінформованого сербського же-рела впевняють, що Болгари на лінії Чаталджі цофнули ся вже о 5 кілометрів мають в найближших днях цофнути ся ще о 30 кілометрів нібито із так-тичних(?) зглядів.

Мімо болгарських заперечень справи так стоять, що Турки під Чаталджою побивають Болгар.

На півострові Галіполі.

На лінії Чаталджі положення не змінило ся. На півострові Галіполі будуть Турки у-кріплення біля Буляіру. Турки після проби нев-дального причалювання в Шеркей, цофаючи ся, мали вимордувати мешканців і також жен-щини. Вість, що серед турецького війська був Енвер бей, потверджує ся.

В справі неуспішного причалювання ту-рецького війська доносять, що під комендою Енвер бей висіло на сушу біля Родосто а Шаркей 20.000 жовнірів. Однак стріляли ся

они із сильним відділом ворогів і мусіли цофнути ся з поворотом на кораблі. Тепер мають висісти на сушу в Галіполі.

Під Адрианополем.

„Daily Mail“ звичає з Білгорода, що сербське правительство на просьбу болгарсько-го правительства рішило вислати дальші ди-візії до Адрианополя.

Болгари заперечують.

Головна болгарська квартира оголошує о-повістку, яка каже, що всі донесення з Цар-города про воєнні подвиги в другім періоді війни, які голосять про побіди турецької армії над болгарською, є неправдиві, а ширить ся їх в тій цілі, щоби викривити прилюдну опі-нію Европи. В дійсности воєнні операції пі-сля розпочаття нової війни представляють ся слідуєчо:

Дня 4. лютого болгарське військо цобило турецьку армію на півострові Галіполі на по-людне від ріки Кавак. Здогонювані Болгара-ми мусіли Турки цофнути ся на становища Буляір. Дня 8. лютого шість турецьких дивізій виконало напад на болгарське військо менше більше в віддалі 5 кілометрів на північ від Буляіру. Напад відперто, Болгари перейшли до наступу і приневолили Турків до втечі серед переляку. Доси похоронили Болгари около 6.000 турецьких жовнірів. Всі змагання Турків, щоби висісти на побережю Чорного моря і моря Мармара, ударемнено. Особливож під Шаркей в днях 8. і 9. с. м. турецьке військо в силі шістьох дивізій підчас проби причалення відперто баґнетами до повороту на ко-раблі.

Турки втратили притім поверх 1000 лю-дей в убитих і ранених, а около 500 дістало ся в полон і не повернуло вже більше на ко-раблі. Ціле північне побережжя моря Мармара, разом із всіми портами і місцевинами заме-шканими аж до Буляіру є в болгарських ру-ках. Вісти про змагання Турків висісти під Родосто, Сіліврі і Мідії є зовсім неправдиві.

Щож до цофнення передних болгарських сторожів з першої лінії під Чаталджою, то не ходять о нічо иншого, лише о переведення пля-ну, з гори наміченого.

„Vossische Zeitung“ одержує від свого дописця з Царгорода вість, що не треба віри-ти болгарським донесенням про турецькі погро-ми, бо Турки віднесли справді незвичайні у-сїхи. В недільній битві, яка тривала 14 годин, Турки виперли Болгар поза ріку Кавак, а в кількох місцях висадили військо на сушу.

Справа мира.

В Царгороді кружляє чутка, що зма-гання турецького амбасадора в Лондоні Тевфіка паші, який хотів зневолити Грею, щоби він довів до нових мирових переговорів, розбили ся.

Поготова Італійської флотії.

Соціалістична часопись з Болонії „А-вanti“ доносить з Венеції, що всі італійські кораблі, які там повинні службу, одержали приказ бути в повній поготові до евену-ального виїзду.

Росія громадить військо.

„Алемдар“ звичає, що Росія громадить своє військо в Карсі (Закавказзе) і часті відді-лів вислала до Шумі.

Перший руский

Техснохат „Марія“

отворений

у Львові, ул. Сикстуса 23,

напротів „Народної Гостиниці“ поручає кімнати для приїзних також з удержанем. Для священиків 30% знижки. 494

НОВИНКИ.

— Календар. В суботу: руско-кат.: Стріт. Господне, римо-кат.: Фавстна. — В неділю: руско-кат.: Симеона; римо-кат.: Юґіянни. — В понеділок: руско-кат.: Ізидора преп.; римо-кат.: Алексія.

— Посольство кня Гогенльогого. Обговорюючи посольство князя Гогенльогого вказує півурядо-вий дневник Fremdenblatt на дуже сердечне, ласкаве і тепле прийняття, яке стрінув у царя

і його родини. Посольство уважали всюди ми-ровим і оно дійсно мало на меті зацобігтя, аби ріжницї політичних поглядів не перенесли ся на відносини обох дворів. Fremdenblatt стверджує з вдоволенем, що місія князя Го-генльогого осягнула сю цілї, докааючи, що приязні взаємини між обома дворами остали незакаламучені. Відручні писма обох монар-хів, а також цілий хід гостини князя на ро-сійським дворі свідчать про те. Але щодо по-літичних справ, які виринули в останніх мі-сяцях між правительством Австрії і Росії, то в ествуючих ще ріжницях поглядів власти-во вже не ходить о реальне противенство інтересів, але про останки з попередних літ, про решту минувшини, яку вже випередили історичні події останніх місяців. Балкан на-лежить до незалежних балканських народів; балканські народи є свободні і стоять на влас-них силах. Тамсамим і давне жерело спорів між Віднем і Петербургом остаточно усунено. Балканська програма, якої від 10 літ держала ся Австро-Угорщина, тепер наслідком історич-ного розвитку зблизила ся до здійснення, а зацопадливим заходам Австро-Угорщини тре-ба приписати передовсім те, що засада, що Балканом мають правити незалежні балкансь-кі народи, є на цілій лінії близька здійсненя. В повній незалежності і без перепон ці на-роди будуть могли посвятивати ся для свого розвитку і для своїх інтересів. Се природне відношеня буде також рішати про їх відноси-ни до інших держав. Австро-Угорщина є оди-нокою великою державою, яка безпосередно граничить з балканськими державами, бо з географічного погляду монархія навіть по ча-сти є балканською державою, тому, що дев'я-та частина її простору лежить на балканським півострові.

Наслідком останніх подій границя між Сходом а Заходом пересунула ся далше і цілий балканський півостров вступає до сімі західно-європейських народів. Сусідка Австро-Угорщина буде слідити з великим інтересо-ванем за культурними змаганнями сих просторів і народів, що їх заселяють, та буде ста-рати ся їх пошарити.

З оглядом на зміну відносин поводи зни-кають спірні питава між Австрією і Росією. Приязні відносини між обома дворами — кін-чать Fremdenblatt — які виявили ся знов з нагоди посольства князя Гогенльогого певно пособлять немало діяльності, яка веде до сеї цілі.

„Die Zeit“ пишучи про вчорашню статю „Fremdenblatt-a“ стверджує, що стаття признає, що подорож кня Гогенльогого не усунула зов-сім ествуючого між обома державами напру-ження, бо успішний вислід осягнуто лише що до відносин обох дворів. Красне було би так гримко не заповідати подорожі кня Гогенльогого, коли Росія тепер в дійсности більше, чим коли іноді займає ся Балканом і то не лише Бал-каном в тіснім того слова значінню, але й по-людневими австро-угорськими провінціями. За-інтересоване Росії іде ще даль-ше, бо як каже „Die Zeit“ — Росія жу-рить ся і то в невдастивий спосо-бі нашими Русинами.

Як доносять з Петербурга, відповідь царя Миколи II на лист нашого цїсаря редагуван цар при співучасті міністра Сазонова і 4 членів дер-жавної думи. Відповідь царя є так зрадагова-на, що навіть найліпший дипломат ледво що з неї видістане.

— Зі Старосамбірщини пишуть кам: В Ста-рім Самборі є як всюди звичай кроплення по-св'яченою водою прилюдних урядів в день Йорданського свята. На жаль начальник суду не уважав за відповідне ані сам опровадити св'ящ. Войтовича по сюрювих убикаціях ані поручити се комусь зі судіїв, так що св'яще-ник був приневолений просити судового слугу, щоби его опроваджував. І по деяких інших урядах начальники урядів мають не уважати за відповідне вижидати і опровадити св'яще-ника по бюрах. Тому св'ященики повинні шо-до тих урядів витягнути відповідні послідо-вности. — К.

— Розв'язане Українського парламентарного Союзу. Минулого вторника до пізна, в ночи радив повний „Союз українських парламентар-них послів“, та чо довгих, живих нарадах прий-шов до пересвідчення, що далше ествоване українського „парламентарного Союзу“ неоп-трібне“ (??!), бо українські послы з Буковини, яких становище до правительства є зовсім инакше, як галицьких послів, були колодою (?) в „Союзі“. Натомість ведуть ся між українсь-кими націонал-демократичними послами і ра-

дикалами переговори в справі основи спільного клубу галицьких українських парламентарних послів, а до сего клубу вступить посол Смаль-Стоцький. Се зроблено тому, аби наш клуб мав вільну руку суброту правительству та не вважався Буковинцями і їх політикою.

Таку вістку привів вчора орган „Народного Комітету“ „Нове Слово“. Чи єстvosане „українського парламентарного Союзу“ справді таке потрібне, як про се міркує народно-демократичний орган, покаже ся в політиці будучих днів; і колиб ся „непотрібність“ відносила ся до співділання з радикальними послами, то ми би на неї вповні писали ся. Але зірвання союзової і тактичної єдності з буковинськими послами в хвилі, коли тісний провінціоналізм на Буковині здобуває собі право гоможанства і коли єдність австрійських Українців ізза неполадженої університетської справи так очевидно вказана, ніяк похвалити не можемо. Розрив в „Союзі“ вказує хаба, що радикали здобули знова перший голос в політиці. А се сумне!

— **Комісію виборчої реформи** до галицького сейму скликало на день 24 с. м., на 3. год. по полудні.

— **Убийство посла Шумаєра.** Куншак, убийник посла Шумаєра, підчас вчорашнього переслухання заявив, що вчинок свій виконав розважно і по довгій наміслі. Зізнав, що бл. п. Шумаєр був перший, який вповів в него соціалістичні засади, однак пізніше не займав ся Куншак соціалізмом і виїхав до Німеччини, виступивши з партії. В Німеччині перебував 10 літ і заощадив собі 2000 корон. До Відня повернувшись перед двома роками і жив з тих грошей. Тоді зродив ся в нім плян замордовати одного з соціалістичних вождів, коли йому гроші вийдуть, а саме, щоби помстити ся, бо по виступленню з соціалістичної партії не міг найти місця у Відні (Куншак є токарем). З початку хотів убити якого небудь соціалістичного посла, а коли оноді довідав ся, що Шумаєр поїхав до Штокерау, рішив ся єго власне вбити і поїхав за ним, але по дорозі роздумав ся і повернувшись тим самим поїздом, разом з своєю жертвою. Куншак приладив нарочно кулю так, що ділала як думдун. Убийник заявив, що не чує жалю ізза свого вчинку і знає, які чекають єго наслідки. — Хотів як найбільшійше діткнути соціалістичну партію — тому застрілив Шумаєра.

Куншака піддадуть дослідам психіатрів, і замкнено єго в тюрмі карного суду. В робітничій дільниці в „Ottakring-u“ панує таке велике обуренє ізза злочину Куншака, що хати брата злочинця, який є парламентарним послом, мусять пильнувати сильний відділ поліції, бо соціалісти зривали би дім з землею.

Бл. п. Шумаєр похоронив жінку і трое дітей: сина і дві дочки. Єго похорон відбуде ся в неділю по полудні на кошт міста. Над гробом окрім двох соціалістичних послів Зайда і Реннера, промовляти буде бурмістр Відня др. Вайскірхнер.

Вчорак Куншака викликав загальний оуд. На руки клубу німецьких соціальних демократів наспіло много кондоволеній від ріжних людей і стороництв. Іменем християнсько-суспільної партії висловив щирий жалп. п. Шрафль. Довірчі збори християнсько-суспільних робітників під проводом І. Праєра оголосили маніфест, в яким строго осуджують злочин Куншака і висловлюють своє спочуване рідні посла Шумаєра ізза болючої втрати. Рівночасно заявляють, що злочину Куншака не можна переносити на в нічмі неповинного єго брата посла і висловлюють послови Куншакови повне довіре.

— **Спільна рада міністрів** З Відня доносять, що в неділю або понеділок відбуде ся спільна міністерияльна рада, в якій возьмуть участь також міністри скарбу обох половидь монархії. „Die Zeit“ пише, що головним предметом нарад буде справа обезвечки границь монархії. Положенє вправді поліпшило ся, але ще не є зовсім ясним, через що конечно є задержанє поготови. Прийде також до ухвали кредитова операция в цілі покриття коштів, які мають вносити коло 400 міль. корон. Є іменно плян, щоби видати 4 і півпроцентову ренту.

— **Хто марнує неужити,** замість зложити їх на У. П. Т., марнує загальне добро.

— **Вибори 100 радних м. Львова.** Скрутаційна комісія покінчила вже обчислюване голосів в 10 саях; ще в 3 саях не покінчено

скрутації. Абсолютну більшість голосів, потрібну до вибору, має вже тепер 99 кандидатів, д-рови Ашкеназому не стає ще 878 голосів, які певно дістанє в 3 необчислених саях. Перейшла отже листа всепольско-міщанська, так, що віднин Русин не буде засідати в міській раді Львова.

— **Др. Гломбінський кандидатом на предсідника міста Львова?** Всеполяки, які найревнійше боронять „polskości“ міста Львова, носять ся з наміром — як пише віденська „Polnische Post“ — поставити кандидатуру б. міністра залізниць і свого вождя д-ра Ст. Гломбінського на предсідника міста Львова.

— **Нова учительська посада.** Міністер віровідавань і просвіти системізував посаду головного учителя для природописної історії в жіночій учительській семінарії в Перемишлі.

— **Відгомін появи російських літаків в Галичині і на Буковині.** Над Чернівцями колись то появив ся був російський літак і зник. Се дало привід львівському дописцеві „Munch. Neueste Nachrichten“ привід до вислання такої телеграми: „Як далеко сягає російське шпигунство, доказує факт, що оноді вночі ізза тугару впав (!) російський літак в Чернівцях. В літакові находив ся російський штабний офіцер і цілковита гісова фігура граничної австрійської кріпости“.

— **Новий винахід в обсязі телеграфу без дрота.** Під проводом команданта залози в Алесон (Франція) зроблено недавню пробу з новим приладом до телеграфування без дрота. Прилад сей може бути поміщений на торністрі жовітра. Три жовітри творять стацію сего телеграфу і єго обслугову.

— **Зміни в поштових значках** Міністерство торговлі зарядило оноді деякі зміни в виробі поштових значків. І так: краска 6-сотикових значків буде зміненна з жовтої на ясно-бронзову, а 10 сот. з ясно-червоної на темно-червону. Значки по 50 сот. будуть зовсім знесені, а їх місце займуть значки по 72 сот., з дотеперішнім образцем значків 50 сот., се є цісарем Франц Йосифом I. в одязі полевого маршалка. Краска нових 72 сот. значків буде бронзова. Зміна і введєне нового рода значків наступить по вичерпанню всего дотеперішнього накладу.

— **Зеліничі катастрофи.** На залізничім шляху Бєсям-Петровск, відорвало ся від товарового поїзда 14 возів нафти і вилало на інших товаровий поїзд. Нафта запалила ся. В огні згинули два залізничі урядники. — З Любляни доносять, що коло Сабор вилало з причини відірвання скали 7 возів товарового поїзда до ріки Сави. Поїзди їдуть другам шляхом. Поїзд від великої дорожності, тому шкода є велика.

— **Случай чи гризба?** Оноді рано нечайно з російського панцирника „Ростислав“, який находять ся в Царгороді як другий стаційний корабель, вилетіла гарматна куля і ударила в побережє дільниці Топане, наносячи досить шкоди. Ходить чутка, що дві особи згинули. З російської сторони заявлено, що ходить тут о случай підчає вправ в ладованню гармат. Дивно, що з корабля в часі вправ стріляно кулями. Командант корабля „Ростислав“ висловив сейчас морским властям жалє і впевненія, що се був случай. Ся подія викликала сенсацию в місті і прикрє вражінє серед турецької публіки. Турецька цензура заборонила писати про се.

— **Жерти готікою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. П. Т. і уживаня товарів з маркою У. П. Т.

— **Цигани в Європі.** Останні статистичні обчислення вказують, що в Європі живе понад 600,000 циган-волокитів, з яких на саму Русію припадає около 200,000. Англійські іспанські цигани, яких в кождім з тих країв є по кілька тисяч, відзначають ся зглядним супокоєм і доматорством, волочать ся лише в області границь Англії і Іспанії. Прочі цигани переходять всю Європу здовж і попереку і мимо строгих паспортних принципів і чуйної надграничної сторожі переходять через кордоня, яка по части гасить їх потяг до волостества і свободи. Коли граничні сторожі не хочуть пускати їх гуртом, тоді переходять границю одинцем, щоби знова зібратися на умовленім місці. Одєн із швайцарських дневників описує пригоди циганського табору, що хотів переступити француско-швайцарську границю. Швайцарська сторожа здержувала їх кілька разів, випераючи з поворотом до Франції. Вкінці цигани постановили спробувати шастя з другою границею, хотіли іменно вийти до Німеччини в місце, де сходять ся три

границі: Франції, Німеччини і Бельгії. Тут почала ся дійсна гра в мяча. Пограничні сторожі трох держав відкидали собі кілька разів циганський табір, аж вкінці по двох тижнях удало ся єму остаточно вийти на область Німеччини.

— **Хто уживає товарів з маркою У. П. Т.,** починає ся до піднесеня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Переписка Редакції.** Дописцеві знад Черемоша. Про літак не помістимо, бо в тих самих днях і вечірних годинах, що у Вас, бачево сей „літак“ в цілій Галичині — а була се зізда Венєра.

Оповідки.

— **З львівської архієпархії.** Митрополита консистория розписала конкурс з речинцем до 3. марця с. р. на отці парохії: Вортники, ходо-ріського дек., Фрагу, стріліського, Утшків, одеського, Соколівку, олеського і Кам'янки, скалатського деканата. — О. Іван Боднар, парох в Дмитрові, іменованний містодеканом для радехівського дек. — Крилошанський відзнаки одержали оо: Мик. Михалевиц в Чернелєві рускім і Дм. Ксьонжек в Колошєнцях. — О. Юл. Оришкевич іменованний сотрудинком єх ситт. в Оравчику. — Завідателями іменовані оо: Як. Заяць в Кам'янках, Григ. Хамчук в Утшківі і Ос. Мицак в Дубівцях. — Канонічну інституцію на Ляцке велике одержав о. Вол. Плашовецкий. — Правительство признало допацию з релігійного фонда на одєн рік для приватних сотрудинків: в Дубівцях, Хмелисках, Заднішівцях, Слободі золотій і Верні.

— **З Рогатина.** Звичайні загальні збори Руського Товариства педагогічного в Рогатині відбудуть ся дня 1. марця о 2. год. по полудні в будинку української гімназії. — **Виділ.**

— **Іменованє.** Намісник іменував концептowego практиканта намісництва, Л. Ліпінського, концептисом намісництва.

— **Військова бранка в XI (львівській) корпусі** відбуде ся сего року в марці і цвітні в отсех місцевинах і днях: Підгайці 1—14. мар., Бібрка 17—28. мар., Ходорів 29. мар. — 4. цв., Перемишляни 8—16. цв., Глиняни 18—23. цв., Козова 1—8. цв., Бережани 10—18. мар., Бурштин 26. мар. — 2. цв., Болшівці 4—9. цв., Рогатин 11—18. цвітня, Заліщики 1—7. мар., Торґе 8—13. мар., Бучач 15. мар. — 3. цв., Монастирська 4—10. цв., Чортків 11—23. цв., Густин 1—7. мар., Копичинці 8—17. мар., Борщів 28. мар. — 10. цв., Мельниця 12—21. цвітня, Снятин 1—13. мар., Кути 10—14. цв., Ждаб 16 і 17. цв., Косів 19—23. цв., Яблонів 17—27. мар., Печеніжин 29. мар. — 1. цв., Гвоздець 3—8. цв., Коломия 10—23. цвітня, Львів (поінт) 1—18. мар., Сокаль 26. мар. — 8. цв., Бєла 10—14. цв., Мости вел 1—5. мар., Жовква 7—17. мар., Львів (місто) 26. мар. — 12. цвітня, Городенка 1—10. мар., Обертин 11—14. мар., Отинія 17—26. мар., Тисмениця 28. мар. — 2. цв., Товмач 3—12. цв., Надвірна 14—17. цв., Делятин 19—23. цв., Богородчани 1—10. мар., Станіславів 11—19. мар., Галич 26—31. мар., Микулинець 1—4. мар., Тернопіль 5—13. мар., Підволочиска 14—17. мар., Скалат 18. мар. — 1. цв., Збарж 2—12. цв., Будзіван 14—17. цв., Теробовля 18—30. цвітня, Буськ 1—6. мар., Камінка стр. 8—12. мар., Радехів 14. мар. — 2. цв., Броди 4—18. цв., Золочів 1—19. мар., Зборів 26. мар. — 4. цв., і Заліцці 8—11. цвітня.

Х. (перемиски й) корпус: Рудки 1—5. мар., Комарно 6—10. мар., Янів 12—15. мар., Городок яг. 17—27. мар., Яворів 29. мар. — 3. цв., Краковець 5—10. цв., Мостиска 11—17. цв., Судова Вишня 19—22. цв., Рава руска 3—17. мар., Любачів 3—8. мар., Цішанів 10—14. мар., Ярослав 15—29. мар., Радимно 31. мар. — 5. цв., Порохник 8—14. цв., Снявз 16—23. цв., Переворск 1—10. мар., Лавьцут 12—27. мар., Лежайск 28. мар. — 5. цв., Ніско 8—18. цвітня, Березів 3—7. мар., Дивів 8—11. мар., Кривча 12—15. мар., Перемишль 17—31. мар., Бірча 2—5. цв., Добромиль 8—11. цвітня, Турка 1—11. мар., Ст. Самбір 13—27. мар., Підбуж 29. мар. — 1. цв., Дрогобич 3—19. цв., Медичині 21—24. цв., Самбір 1—14. мар., Ліско 1—6. мар., Устрики дол. 8—12. мар., Лютовиска 14—17. мар., Балгород 19—29. мар., Буківско 31. мар. — 2. цв., Ряманів 4—9. цв., Сянік 11—18. цв., Дукля 3—6. мар., Кросно 6—10. мар., Миколаїв 1—4. мар., Жидачів 5—7. мар., Журавно 8—12. мар., Стрий 14—27. мар., Рожнітів 29.

мар. — 1. цв., Долина 3—10. цв., Болєхів 12—15. цв., Сколе 17—23. цв., Калущ 1—12. мар. і Войнилів 14—17. марця.

Наука, умілість і письменство.

Іван Верхратский.

Наша правопись.

(Дальше).

Хто винєн тому неладови правописи у нас? Ото, по словам Василя Сімовича Рада шкільна, бо скликала анкету, за ініціативою реформаторів — хто они саме, чи правники, чи природовці, чи історики не знаємо — а не повідомила про се фільольга, автора шкільної граматики, щоби він міг бо-дай оборонити те, що хотять чомусь викинути з єго правил і розяснити „анкетантам“, чому він обстає за ними (за „анкетантима“ чи за правилами?). І появляє ся „Руска правопись зі словарцем“ Львів 1904. із словарцем „перепачкованих, неможливых слів“. — Рада шкільна сама пинить своїм розпорядком що до рускої правописи, бо затверджує два шкільні підручники, але „наказує їх не держати ся у шкільній правописі“ і pele mele таке инше.

Але не видержав Василь Сімович, щоби, говорячи про правопись яко „фільольг“ не зачепити слова з вїт, котре має бути „перепачковане наслідком агітації, а єсть неможливе“. В старорускім мало „цілком инше значенє“. Як то можна агітовати за яким словом, дійсно зовсім не знаю. Будучи здоровим, я на вакаціях все робив екскурзії язикові і іменно часто звертав ся до наших святих, котрі мені завжди в моїм ділі прихильно помагали улегчаючи мені в околицях, де екскурзував, зовсім незнакомому чоловіку, зносити ся з селянами. Про язык літературний з святих, а також з иншими інтелігентами я зовсім не говорив і не мав часу говорити, бо збирав приміти наших людських говорів, а був під час збирання занятий єдино тим ділом, для котрого виїхав. В иншій часі був знов я занятий виключно школою. Окрім шкільних річей я часом писав фейлетони (звичайно фільольгичні). Про якусь агітацію за словами мною поданими я не гадав і стидав би ся за ними агітовати. Впрочім агітація за словами була би смішна.

О слові з вїт я писав кілька разів в „Ділі“. Та мало хто звертав на се слово увагу. Перший був бл. п. Григорій Цеглинський й, котрий видав „Звіт“ гімназійний. По тім те слово стало частіше являти ся в денниках і літературно-наукових письмах. Розуміє ся, особної якої агітації за сим словом зовсім не було, не могло бути.

Відтак Василю Сімовичу належить ся річева відправа за єго нападє на слово з вїт. В старословенськім і старорускім значить: извѣтъ excusatio; occasio; causa. — извѣштати dicere, narrare; loqui, eloqui; nunciare, в наших гірських говорах: звичати. В російськім прийнято извѣтъ в значеню: донос; обмова; выказ. З староруского извѣтъ утворив я руске з вїт зовсім так, як в наших гірських говорах з извѣштати повстало звичати. Тото зовсім правильне слово з вїт порікає Василь Сімович і протиставить єму слово краденє з польского „справозданє“. Навіть, колиб слово извѣтъ мало в старорускім зовсім инше значенє, те ще не було б поміхою. В тім самім язичі може иноді яке слово прибрати инше значенє, ніж посідало первісно.

І так на пр. польск. kobieta мало влєстиво значенє згїрднє, таке, як тепер чєске kuběna = Kedsdirne, Kedsfrau, Kedsweib, повія; тото згїрднє значенє поволї тратило і відтак стали. Поляки аживати, як і тепер, kobieta в добрім значеню: Weib, Frau, жєнщина, жінка. Отож видимо, яку вартість має закид Василя Сімовича, мов би слово з вїт неможливе, а мало первісно значєнє цілком инше.

Чи може би тим мені гордити ся, пишати ся, що зладив добре слово з вїт? Ото робота! Утворєнє чи поданє якого доброго слова не єсть ділом великим. А до того у нас в язичі рускім, мало управління, не вироблені. Утвориш яке слово старанно і голубиш єго любовно в твоїм серці. Дєхто мо-

же тебе послухає. Та небагом найде ся який небудь недоук, спаллюжить тебе, обсмеє — от тобі і вся нагорода за твою любов і працю. На такий сміх недоуків найліпше зовсім не одвічати — я-б такі так зробив. Та ба! заходить тут инша річ.

Бувають правники, інженери, медики і інші інтелігенти, котрі можуть бути не в однім згляді для нашої справи позитивніші від гордих, недовчених „фільольогів“, та хоть старають ся, о скілько можуть, говорити правильно, не годні розібрати, чи яке слово добре — а прочтавши, що говорять „завязу-ці фільольоги“, не раз повірять бєсїдї тих, що все торочать про свою „вченість“. І не раз може лучити ся, що пуста полова присипле повне зерно.

Не один почувши н. пр., що звіт зле слово, подумає, а справди може зле... а лучить ся може і такий, що з презирством однесе ся до того, котрого перед тим уважав... і зачне поганити свою бєсїду — по науцено „фільольогів“ — краденим словом: „сравоздане“. От що спонукало мене одізнати ся не за-для власної особи, а за-для справи, для котрої присвятив ся.

Перегляньмо ріжні видавства наші літературно-наукові, от хіба літ. наук. Вістник — який же там нелад в правописі і „мові“ каже Василь Сімович. І дійсно нелад в правописі, отже в дуже дрібні річи. Але під літературним зглядом много находим цілних річей. Один Коцюбинський — не згадуючи про наших — вже такий талант літературний, що про таку річ, як правопис, і згадати не хоче ся.

„Анархію“ видить Василь Сімович не лише в правописі, але і в языку статей, яких „повно“ було в „Ділі“, а тепер красують ся в „Руславі“. Говорачи про правопис він не міг здержатись, щоби не зачепити знов справ языкових. Вже своє нецтво показав говорачи про звіт — але те ще не вистало для него. Висміває ще дуже „шту-дерний“ напис: трильство самокалів.

Саме тогді, коли ті статі в „Ділі“ печатались, появлялись статі двох редакторів „Галичанина“, вже небижчиків, Маркова і Мончаловського. Оба они мали себе за довершених знавців церковного языка — а язык нашого люду на кождім місці, де попало, висмівали. Отож лучилось, що прехороші людові вирази, які задержались у нашого люду, висмівали тому, бо не знали, що такі вирази находять ся в старословенським і староруским. Те було дійство трильством, удавати великих знавців того, чого дуже мало знали або і зовсім не відали, а наслідком свого незнання каляли саміх себе, власну святиню. Тому то я виразив ся: трильство самокалів або самокальників.

Василь Сімович, скінчивши гімназію читав мої статі і не одно адалось ему чудним; цікавий був молодик, та не богато міг він ще знати. Вираз трильство навіть і тепер для него незрозумілий.

Людове слово триль значить тільки, що польське trzpiot, нім. Flattergeist, leichtsinniger Kerl, Springinsfeld, leichtsinniger Schwätzer. Що Василь Сімович не знає людового слова триль, я ему закиду не буду робити, бо всюди навіть великому знателеви языка може лучити ся, що яке слово спеціально обраного языка ему не звістне. Вже незнане наростка-льство трохи застановляє у чоловіка, що від девяти літ учить рускої граматики в гімназії (слово зовсім правильно утворене: триль+ство = трильство польск. trzpiotowstwo, нім. Flatterhaftigkeit. Leichtsin-nigkeit, Windbeutel). Але і того ему даруємо. Декотрим нашим „фільольогам“ не одно мусим простити.

Що діяти і що почати,
Людей і долю проклинати?
Не варт, ей Богу!

Та що не знаючи людового слова триль, тото слово висміває, того ему яко народовцеві простити ніяк не може м. Літ тому кільканадцять я писав про трильство самокалів, розуміючи через тое трильство наших „етимольогів“ з „Галичанина“, каляючих в своїм незнаню самих себе і тую Русь, котру ніби то дуже любили і шанували. По літах я доконав ся, що самокальне трильство цвєте також у декотрих народовців, які в дечім показують

сильне посвояченє з приклонниками „Галичанина“.

Як каже Василь Сімович, „воно таки й штука знати добре свою мову“, а має тое довіре до себе, що тую велику і трудну „штуку“ щасливо приобрів, визволившись з під тягару всіх заміток, що ширять лише „анархію“ не лише в правописі, але і в „мові“. Але що з иншими народовцями? Они не суть „фільольогами“, переймили ті замітки і ширять їх, де можуть, що іменно его журить... Ніхто не відповів на ті замітки і доси (таж Василь Сімович, яко „фільольог“ відповів на слова звіт і трильство!) і лише появились дуже гарні і розумні замітки проф. Кримського в „Літ. науковім Вістнику“. Я читав замітки проф. Кримського в „Літ. наук. Вістнику“ і більшою частию з ними згоджую ся. Хто не читав тих заміток, лиш статю Василя Сімовича, міг би думати, що проф. Кримський скритикував аж геть то мої замітки языкові. Тим часом проф. Кримський о моїх замітках виразив ся з уваженням а і в кількох річах, де має трохи одмінні погляди, ніяк не чути у него ні згїрдности, ні обиди. Василь Сімович в своїй „фільольогічній“ ревности аж пинить ся против моїх заміток языкових, котрі ширять „анархію“ і троять его голубине серце, о тім варто би написати ціле „сравоздане“.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 14. лютия.

Відень (ТКБ). „Slav. Corr.“ доносить, що дня 18. с. м. зачнуть ся на ново переговори в справі чєско-німецкої угоди. Міністер внутрішніх справ бар. Гайнольд вислав вже запрошення на конференцію до чєскої консервативної шляхти.

Будапешт (ТКБ). Комісія виборчої реформи угорського союму приняла правительственный начерк. В дискусії забрав голос гр. Тісса і заявив, що не може зійти зі становища, щоби виборче право було признане щойно по 32. році життя. Хоча є він за явним голосованєм, мусів однак уступити. Коли би палата ухвалила полішити явне голосованє, бєсїдник не буде сему противити ся.

Петербург. (Пет. ар.) Про статю Fremdenblatt-y в справі посольства кн. Гогенльогого пише півурядова „Россія“: Витаме ті гарні думки, бо они все були основою наших відносин до балканських держав. Зі своєї сторони щиро бажаємо, щоби ті думки відіграли провідну ролю в рішеню політичних справ, викликаних останніми подїями на Балкані. Політична програма Росії також на то годить ся, щоби Балканським півостровом завідували балканські народи, і тому, що при реальнім приміненю тих основ до рішеня виступаючих політичних справ, щезне привід до роздору межи Росією а Австро-Угорщиною.

Відень (УКБ). Помер тут славний хірург проф. др. Людвиг Ранк.

Тифліс (ТКБ). З нагоди трусениці, яку переведено з приводу нападів в 1912. р. на пошти, найдено в однім з домів склад бомб і много динаміту. Арештовано 25 осіб. Поліція ствердила, що задумувано нові напади на пошти і банки.

Мексик (ТКБ). Оноді напали ворохобники знова на народну палату, потім увільнили 5.000 в'язнів. Їх гармати ушкодили тяжко будинки в середині міста. Через кілька хвиль звернули ворохобники свої гармати на англійське посольство і відповідали огнем на огонь гармат, які були там уставлені в цілі оборони посольства.

Вашінгтон (ТКБ). До Мексика вислано 2.500 жовнів маринарки в цілі оборони посольства.

Вашінгтон (ТКБ). Державний департамент повідомляє, що перетато всі телеграфічні дрти на полудне від Монтре (Мексик).

Ляредо (Тексас) (ТКБ). Ворохобники старали ся спалити залізничний дворець народних залізниць в середині міста Мексика.

Медиолян „Avanti“ доносить, що адміральська рада постановила предложити новий надзвичайний план будови фльоти коштом кількисот мільонів лірів, розложених на 10 літ.

Перше і одинокє Руске Товариство Взаїмних Обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТИЯ“

Почетний президент: Его Ексцеленция митрополит Андрей гр. Шептицький.

„Карпатія“ вибудована на найсолідніших основах.

„Карпатія“ приймає обезпечєня на житє у всіх найдодігдніших комбінаціях при найкорисніших умовах: на дожитє, посмертні капітали, посаги і ренти.

„Карпатія“ дає обезпечєним всякі користи, які може дати нинішній стан техніки обезпечєнь на житє і солідне, оглядне діловодство:

„Карпатія“ основана на взаємности і має на увазі лиш хосєн своїх членів. Чисті зиски вертають ся яко членські дивіденди.

„Карпатія“ видає поліси, які по трилітнім тривку стають неоспоримими і незападальними.

Нема жадного иншого руского асекураційного товариства на житє лишє одна, одісінька „КАРПАТИЯ“. Обовязком кождого руского Русина є підпирати лишє своє асекураційне товариство і обезпечуватись лишє в „КАРПАТИИ“.

„Карпатія“ передає всюди спосібним і ретельним людям по містах і селах свою агєнтуру.

Найпевнішим способом оцадности є обезпечєня житє. Кождий хто хоче забезпечити своїй родині краспу будучність, своїм дочкам посаг, або собі удержанє на старість, най обезпечє ся на житє в „КАРПАТИИ“.

короткий час своєї діяльности „КАРПАТИЯ“ зодобула собі загальну п хильність і довіре навіть в чужинцїх, та за короткий час свого істнованя по-зискала 1495 внесків на суму обезпечєня 5,124.300 К, з того виставлено 1118 поліс на загальну суму обезпечєня 3,595.500 К з річною премією 163.666 К за 53 с.

Більші інформації що до обезпечєнь і агєнцій удїляє Філія товариства у Львові, ул. Руска ч. 18 коло „Дністра“. Філія приймає також зголошенє внесків на обезпечєня на житє і ренти. (449)

Володимира

Устенського

у Львові, ул. Руска ч. 8.

Всякі знищені знаряди і ризи приймає ся до відновленя, під гваранцією і по найнижших цінах.

На жаданє висилає ся ілюстрований ціник оплатно.

!!! Купуйте !!!

одобренний Радою шкільною краввою і вида-ний накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитовій папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підруч-ником рідної історії для руских середних шкіл і дає шкільній молодіжї впер-ве повний образ нашої буваль-щини. Писаний так, що надає ся не лишє для учеників І, класи середних шкіл, але при-недостачі иншого підручника й для учеників висших клас, для руских виділових шкіл, для семінарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлоп-пячих бурсах і інститутах, а і за своєї приступности також для наших читалень для селян і міщан. З хісною може повчати ся з него нашої історії й кождий освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

КІНО „КОПЕРНІК“

Sans-Rival

ул. Коперника ч. 9
у Львові.

Представленя відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В не-ділі і свята від 3 до 11.

— Добірна програма. —

489

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одилиці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в руским товаристві взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского тсварства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носять зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ одіює та виплачує шко-ди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на одіня-телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські дітл. Люди асекуровані в „ДНІСТРИ“ мож-ть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх додідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти). В „ДНІСТРИ“ можна обезпечити від крадежі з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплі-тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Перший український гуртівний склад паперу приладів шкільних і канцелярських, склад га-лянтерії, виробів гуцульських, сніцерських і різьби

СОЮЗНИЙ БАЗАР

Львів, ул. Руска 20.

великий вибір рам і образків святих і сла-вних людей, письменників і музиків. Окази укр. штуки народної. Вироби пацьоркові, гер-дани і т. и.

ПЕРФУМИ

французкі і англійські, правдива вода кольонь-ска, кальодонт до зубів, мила туалетові і до голєня.

Заступство на Галиччю книг торговельних марки „Optimax“.

ПАПЕРИ

канцелярські, концептові, коверти у всіх фор-матах (на жаданє в друком).

КИЛИМИ в найбідшим виборі, правдиві ковські вовняні.

ВІДЗНАКИ СОКІЛЬСКИ

Коралики до виробів коралєних.

Пєра, олівці, папір з маркою „Рідна Школа“.

Замовленя з провінції полагоджує ся відво-ротною поштою.

Брошуру:

Йосиф II. чи Ян Казимир? (з нагоди святакованя мнимої 250-літної річниці естєованя Львівського Університету).

можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

З друкарні В. А. Шийковського у Львові.